

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exempla, Divinæ Iræ, Per Opera Poenitentiae, Nobis Leniendæ

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

Capvt V. Exemplo Petri cuiusdam docetur, quanta sit diuinæ clementiæ bonitas, & misericordia, ad ignoscendum etiam desperatissimis; qua ipsa bonitate peccatores ad pœnitentiam alliciuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52193](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52193)

nec mortem Guterrius à Didaco inferendâ meruebat. Peccator à Deo mortem æternam certissimò decernendam debet metuerè, & non abstinere à peccatis! Ô quàm cæci sumus! Ô quàm insani, qui hominem plus timemus, quàm Deum; plus amamus, plusque illius, quàm huius gratia facimus! An non meritò à Deo vicissim contemnendi & damnandi! Igitur resipiscamus, & ad Deum reuertamur: dicamus ad tentantem:

Gen. 39 8. Ecce Dominus meus, omnibus mihi traditis ignorat, quid habeat in domo sua; nec quid quæ est, quod non in mea sit potestate, vel non tradiderit mihi, præter te, qua vxor eius es: quomodo ergo possum hoc malum facere, & peccare in Deum meum?

C A P V T V.

EXEMPLO PETRI CUIVS-
DAM DOCETVR, QVANTA SIT
DIVINÆ CLEMENTIÆ BONITAS, ET
MISERICORDIA, AD IGNOSCENDVM ETIAM
DESPERATISSIMIS; QVA IPSA BONITATE
PECCATORES AD POENITENTIAM AL-
LICIVNTVR.

I.
Abrahâ.
Bzo. An-
no Christi

IRCA annum Redemptoris 1220.
vt tam in historia Ecclesiastica,
quàm

quàm PP. Dominicanorum memoratur, cum aliquando, Cæsaraugustæ, apud Aragonas, D. Dominicus conciones habere cœpisset, easque admodum frequentes & celebres, excitatis omnium studijs, magnæque peccatorum conversiones. Inter quas etiam fuit Petri cuiusdam principis viri. Nobilissima is erat prosapia oriundus. Genus etiam fortuna comitabatur, quæ ei, ex copia diuitiarum, etiam potentiam adiecit. Fortuna autem non perinde virtutes secum affert, atque opes. Sæpe dum copiam auri suppeditat, subministrat pariter materiam flagitiorum: & quò potentior impietas, eò sæuit magis. Quamobrem & Petri fortunas magnas magna vitia dedecoraerunt. Itaque nihil illo in tota vrbe notius; nemo infamiâ magis laborabat; digitis puerorum nōbatur, id quod euenire necesse est, vbi in generosis copiosisq; hominibus probitas vitæ requiritur, vnde & genus, & diuitiæ claram lucem mutuantur. Ad hunc ergo fama de D. Dominici virtute ac dicendi potestate vbi peruenit, non potuit non præclara eius facinora, ex ore narrantium accepta admirari. Pupugit itaque eum cu-

1220. No
13. Ferd
Hist his
stor. Do-
minic. 1.
p. cap. 49
PETRI
FORTUNA,
ET DESPE-
RATA
CONSCIE-
NTIA.

riositas : sed conscientia retraxit. Ita enim
 secum tacitus disputauit. Diuinus vir diui-
 na tractat : quid ad me diuina, qui totus re-
 bus caducis sum immerfus? Ita diuitijs, de-
 licijs, agglutinatus sum, vt nihil me possit,
 nisi mors separare. Et hoc ipsum tristi ani-
 mo futurum audio. Cælum dudum mihi
 clausi; & quia æterna gaudia sperare non
 possum, saltem præsentibus gaudijs fruatur.
 Frustra igitur Dominicum adibo concio-
 nantem. Sed adeunt illum & alij peccato-
 res? Illi nimirum adhuc sperant; ego spem
 abieci salutis; illi tanti non sunt peccatores,
 ego tam multis, in tam grauibus peccatis
 Gen 4. 13. indurui, *maior est iniquitas mea, quam vt
 veniam merear.* Alij per Dei clementiam vi-
 am ad cælum inueniunt, ego diuina misericor-
 dia ianuam aditumq; mihi præclusi. Indurui
 vt argilla; vt saxum molliri non possum.
 Frustra ergo adeo medicum, de vita despe-
 ratus. Quamquam quid refert? multi ade-
 unt non pietatis, sed curiositatis causa con-
 ciones. Sim & ego de numero eorum. Esto,
 nihil discam, saltem ero *spectator otiosus, &
 testis oculatus eorum, qua de hoc concionatore
 à tam multis predicantur.* Ita statuit.

II;

Verbum Dei non est temporis fallendi
 causa

caussa audiendum, sed vt inde in fide infirmamur, atque ad rerum diuinarum cognitionem amoremq; inflammemur: perpersequuntur, qui ob curiositatem, vt eloquentiam, vt idiomatis proprietatem, vt noua & animum auresq; perculcentia audiunt, templa ac conciones frequentant. Et tamen tanta eius est vis, vt non raro etiam his profit. *Viuus est enim sermo Dei, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti: & pertingens vsq; ad diuisionem animae ac spiritus, compagum quoq; ac medullarum, & discretor cogitationum, & intentionum cordis.* Quod etiam expertus est obturatissimus iste Petrus. Nam die quodam, sola nouitate pellectus, cum magno partim clientum, partim famulorum comitatu, in illud ipsum templum ingressus est, in quo D. Dominicus ad populum verba faciebat. Nondum tamen tunc concionem inchoauerat, sed à longè conspexerat dynastam non sine strepitu in templum intrantē, quem nonnullę historię memorant, ipsius S. Dominici cognatum fuisse. Quàm verè Christus dixit: *Nolite iudicare secundum faciem, sed iustum iudicium iudicate?* S. P. Nostrum Ignatium, quidam viderat paupere tunica incedentem, & iu-

QUALIS
S. DOMI-
NICO AP-
PARVERIT
PETRVS
EX CURIO-
SITATE
AD ENS
CONCIO-
NEM?

Hebr. 4°

121.

Ioan. 7°

24°

uenili petulantia dixit : Dispeream, nisi ist-
hic homo dignus est ignibus ; sed mox ipse,
diuina Nemese iudicij temeritatem punien-
te, subito exorto igne in aërem subuectus
est. At hunc Petrum, purpuratum, torqua-
tum, cum tanto famulorum, clientumq;
comitatu in templum subeuntē, atroniti su-
spexere omnes, surgentesq; ei reuerenti-
am exhibuerunt, in eo fulgorem auri ostriq;
& crispatam capitis cæsariem admirantes ;
eumque de potentia ac opulentia vene-
rantes. Longè tamen alium eum, nempe
qualis in animo & coram Deo erat, intuitus
est D. Dominicus. Non enim circa eum offi-
cia clientum, non turbam famulorum as-
pexit, sed tot vndique vidit circa eum te-
rribimos caçodæmones exultantes, eum-
que catenatum raptantes & trahentes quò
volebant; quot ille genera flagitiorum com-
misisset. Fudit igitur ardentissimas, pro illo,
ad cælum preces, animamque illius omni-
um Conditori Deo quàm contentissimè
commendauit. Post hæc vota cathedram
conscendit, atque ad populum dicere exor-
sus est. In ea oratione iacturam animæ pec-
cantis, perniciemque, atque futuram pœ-
nam, quæ eam, in altero sæculo manet, præ-
sertim

fertim autem conscientiaē malae carnifici-
nam, autoritate ac sententijs diuinæ Scri-
pturae, rationibus, experientia ipsorum præ-
uaricatorum ita luculentè demonstrauit;
vt Petrus ille vehementer percelli videretur.
Sed, vt pluuia de nube cadens, terram bo-
nam subit, rigat, facitque fructiferam,
rupem autem tantùm extrinsecus abluit, in-
tus siccam relinquit: ita bonae mentes qua-
suis imbibunt pietatis monitiones: homines
autem indurati, audiunt quidem minas Dei,
pœnas inferni, exitium sibi imminens, sed
sicut Æthiopes etiam loti non fiunt can-
didi; immò sicut saxum summa dumtaxat
parte madescunt; auribus, non cordibus ac-
cipiunt, quæ illis vtilia instillantur. Dum
concioni intersunt, cogitant: *hoc quidem ve-
rum est: ita fieri oporteret: Vtinam hoc uxor,
aut maritus, aut socius audiret!* de se nihil
dici arbitrantur: aut si arbitrantur, vix è
templo egressi, obliterant; ac nouis pec-
catis, aut antiqua consuetudine obruunt.
Quod huic Petro euenit, simili ei qui ægro-
tat, cui medicus salutarem præbens medici-
nam ait: *Sanaberis, si hoc poculum sumpse-
ris: morieris, nisi biberis.* Ille autem digresso
medico quia pharmacum est insuaue atque

amarum, poculum per fenestram in plateam effundit. Cur tam multi quotidie damnantur ac pereunt? quia audita in concione respiciunt. Pauci, aut vix vlli perirent, si concionatori obedirent; & statim dum calet, verbum, cuderent proponerentque sibi efficacem vitæ emendationem.

III,
PETRI
CALAMI-
TAS ET
STATVS
POPULO
OSTENSVS.

Quid igitur de Petro factum est? Multi alij tepidi in zelo animarum de eo desperauissent, eumque pro derelicto habuissent. Haud tamen ita egit acerrimus Dei seruus Dominicus, qui haud ignarus, tam excæcatum peccatorem sine miraculo conuerti non posse, cum alia vice celeberrimis quibusdam ferijs, inter concionandum, videret denuo Petrum in templum, cum pompa sua pedem inferre, interrupto sermonis filo, repente alta voce exclamauit: *Christe, prædulcis, & præpotens, perfice ut audieres mei, eius, qui modò in adem tuam pedem intulit, miseram condicionem, animi statum, periculumque, peruideant.* Nempe quod ipse nuper viderat, tunc cupiebat etiam à populo videri; vt vnus in ruborem dati exemplo plures corrigerentur. Audiit Christus orantem Dominicum, ac diuina vi effecit, vt qui aderant concioni, itidem intue-
rentur

rentur mille cacodæmonum spectra, Petri animam captiuam ferroq; deuinctam, quò imperus ferret, pertrahentia. Ibi alijs rei nouitatem admirantibus, alijs spectaculi insolentia exterritis, ingens repente exortus est clamor, concitatusq; tumultus horribilis, fugientium, vociferantium, perstreptantium, ut ab inuiso immaniq; monstro sibi quisq; caueret hortantium, belluamq; trucem auersantium: imminere omnibus tartarum, quem Petrus circumferret; inq; fuga esse salutem. Ad has uocum incredibiles contentiones, terrore q; multorum, inscius Petrus obstupuit, & ex uo famulorum tremefacto, cur ipse fugeret, quasiuit, curq; alij palantes ac dispersi recederent, & pauerent attoniti, inuestigauit? Ista, inquit famulus, me tua facies & figura conturbat, qua non meum mihi herum ac dominum, sed satanam representat. Te Erebus pro suo habet, vincit, rapit, & raptat manus inferna. Hinc fuga popularis, murmur, terror, & consternatio plurimorum. Ipsa quoque nobilis uxor exclamat, simul atq; Dei voluntate mariti sui miseriam, & Tartareos illos uexatores aspexit. Ancilla etiam conspecto damonum agmine gemitus, & uultus continere non poterant.

Trium

ADMIR-
ANDA PE-
TRI CON-
VERSIO,
ET DEI
MISERI-
CORDIA.

Trium horarum spatio insolens illa forma
formidolosaq; species templum omne turbauit
rat, cum Petrus jam sui & compos, & similis
ita fari coepit: In extremam mihi videor re-
dactus miseriam, quem plebs cuncta, famuli,
amiciq; defugiunt: & quod est admirabilius,
coniux ipsa perhorrescit, suiq; mariti cane peius
& angue euitat aspectum. O me perditum, ac
plane desperatum, cui vni post hominum memo-
riam accidit, ut notos, ignotos, propinquos, alie-
nos, domesticos, externos suo aspectu, tamquam
Cerberus alter vertat in fugam. Prodest sub-
inde ab hominibus despici, & mundi ludi-
brio exponi. Quia, teste Isaia, vexatio intel-
lectum dabit, & incipiunt, se ipsos agnos-
cere, quibus alij digitum intendunt ad il-
lorum calamitatem. Nondum Petrus me-
dicinam quaesierat, incipiebat tamen sen-
tire suum morbum. Vfus est occasione Do-
minicus. Nam postquam tempestiua ora-
tione pauentem populum, & crucis signa-
iterantem anhelitumq; trahentem à timore
recreauit, comitem suum F. Bernardum,
ad lamentantem, plorantem, & se sine mo-
do plangentem Petrum cum mandato Ro-
sarioque misit. Is, vice ac nomine Domini-
ci ita cum est affatus: *Quacumque gradia-*
ris,

vis, quoq; te vertas, Orcus insequitur, populo
id quidem spectante, & te, cuius id scire maxi-
mè intererat, nesciente. Sed tamen de peccatis
tuis omnibus confitere, ac pœnas à teipso quam
durissimas repete: cape simul hoc Deipara Ro-
sarium, & in eius salabri precatione totus occu-
pare: nisi vis, vt te terra dehiscens absorbeat.
Etiam quercus ex ictibus repetitis deiicitur.
Quare & Petrus petra quauis huc vsque du-
rior, tandem est emollicus. Nam inprimis
Rosarium, quod antè non æstimauerat, re-
uerente manu accepit; metuq; etiamnum
tremebundus in hæc verba respondit: *Meo*
nomine, frater optime, renuntia Dominico,
hoc eius munus mihi fuisse gratissimum: & quan-
do meas miseras multò me vidit apertius, det
operam medicina facienda: idq; à me supplici-
ter postulari. Rosario accepto, ante Mariæ
Deiparæ imaginem procubuit, illudq;
intermixtis lachrymis attentè recitauit. Vi-
dete Dei Matrem; videte *Aduocatam no-*
stram; videte Refugium peccatorũ. Is qui tot
annis iacuerat in sordibus omnium pecca-
torum, qui induruerat in mollitie, qui ex-
cæcatus fuerat avaritia atque libidine; qui
de sua salute, de diuina misericordia, de Dei
infinita bonitate desperauerat; vnico Ro-
sario

fario in honorem Dei genetricis recitato, liquefactus est in lachrymas, mollitus ad pœnitentiam, illuminatus atque erectus ad spem. Itaque ab oratione surgens illico ad D. Dominicum accurrit, atque totius anteactæ vitæ scelera expiauit. Audita huius peccatoris confessione, S. Dominicus Virginem Matrem, ad sententiam in tam difficili causa ferendam, inuocauit, eamq; consuluit de modo pœnitentiæ imponendæ: cuius suasu, præter alia, quæ tam publicè, propter exempli offensionem, quàm priuatim occultis nefarijs flagitijs expungendis, tum faciendæ, tum patiendæ præscripsit; cum Rosarium quotidie, toto reliquo vitæ decursu iussit persoluere. Postea à peccatis absolutum consolantibus verbis bene sperare docuit, atque in proposito confirmauit. *In Dei iustitiam & seueritatem incurreras, inquebat, sed Rosarij beneficio in misericordia sinu conquiescis.* Ad quod stabilendum propositum, in Sodalitium adscribitor, vt aliena merita tibi egentissimo suffragentur. *Paruit illico Petrus negati toties Christi dolore contabescens: galliq; cantu, id est, Dominici voce correctus, seq; ipse propria manu in Sodalitatis tabulas reuulit, & catalogo ascripsit*

ascripsit sociorum. Ne quis autem tardum
 esse Deum ad ignoscendum existimet, jam
 olim per Prophetam dixit: *Impietas impij* Ezech. 33.
non nocebit ei, in quacumq; die conuersus fue- 12.
rit ab impietate sua. Cuius rei exemplum
 fuit etiam iste Petrus, nam illico iudicium
 æquante Deo factum est, vt quicumque
 prius miserrimam Petri seruitutem aspexe-
 runt, teterrimaque circa eum spectra ober-
 rantia formidarant; jam tribus ornatissimis
 coronis, eiusdem pœnitentis caput cin-
 ctum redimitumque palàm intuerentur.
 Quid multa? hic Petrus antea tam scelera-
 tus, cùm postea, ex mandato Confessarij,
 Rosarium Beatissimæ Dei Matri quotidie
 orando offerret, dignus habitus est eadem
 Dei Matre monente, mortis suæ horam
 præscire. Vultis adhuc aliquid maius? Ille
 desperatus antea Petrus, ille à tot cacodæ-
 monibus vinctus peccator, tandem eò ve-
 nit, vt cùm animam ageret, Dei Matrem,
 immò ipsum Christum Deum de Deo ha-
 beret præsentem, atque contra Stygij ten-
 tatoris artes insidiasque protegentem. Ita
 pessimæ vitæ homo, per pœnitentiam, à S.
 Dominico ductus est ad Mariæ patrocini-
 um & tutelam, immò ad inauditam Dei
 I clemen-

V.
 INTER
 MVLTA
 POENI-
 TENTIAE
 MOTIVA
 CVR PO-
 TISSIMUM
 DIVINA
 BONITAS?

clementiam & bonitatem experiendam.
 Multa huc vsq; disserui de caussis, ob
 quas ad poenitentiam confugere debeamus.
 Mouere nos debent publicæ necessitates,
 more Italorum. Mouere debent propria
 delicta, quæ, nisi nos lachrymis diluamus,
 vindictam diuinam exposcunt. Mouere
 seuera Numinis atque immensa iustitia,
 quæ pro leui & breui voluptate æterna tor-
 menta minatur, & infert. Mouere ipsa
 peccati turpitude, quæ summam Deo, na-
 turæ, nobis iniuriam impingit. Restat ta-
 men, meo quidem iudicio, his omnibus
 causa adhuc maior, & apud omnes bonas
 mentes potentior, immò & apud ipsos im-
 pios efficacissima; nempe infinita Dei boni-
 tas, clementia, & misericordia; quæ ex hoc
 Petri exemplo elucet. Cur tam multi ille-
 cebris Mundi, velut visco inhærent? cur
 tot consuetudini suæ velut catena alligan-
 tur? cur confiteri vel nolunt, vel sietè au-
 dent? cur ad opera poenitentiaë manum non
 applicant? Quia nimirum cum hoc Petro
 diuite desperant, tam de sua salute, quàm
 de Dei bonitate. Quoniam autem sciunt,
 se cæli gaudia profigasse, saltem volunt,
 dum hic viuunt, qualescumque demum ve-
 nari

nari voluptates. Hæc vltima & maxima est catena peccantium, quæ impedit, vt ne effugia quærant, aut remedia euadendi. *Is verè dignus est desperatione, qui de seipso desperat*, ait S. Chrystostomus, *ille non iam salutem, neque spem habet. Non in malorum venisse profundum, est graue, dilectissimi: sed postquam veneris, ibi jacere. Non in profunda cecidisse malorum, est impij, sed postquam ceciderit contemnere: propterea debet semper esse sollicitus. Dic mihi. Propterea contemnis, quòd vulnera tot habeas incurabilia? Sed nulum est anima vulnus incurabile. In corpore quidem multa sunt talia, in anima verò nulum: & pro illis quidem laborare non desinimus, pro his verò torpemus. Nonne vides latronem, quàm breui tempore curatus est? Quàm citò è Saulo factus S. Paulus, ex Mattheo & Zacchæo Publicanis discipuli Christi? ex Magdalena peccatrice pœnitens, ex hodierno Petro desperatissimo etiam miraculis coruscans? Possent quàm plurima exempla huius diuinæ bonitatis adduci, mihi hodie illud sufficiet, quod ad omnes pertinet, mysterium Incarnationis.*

Ex fide nouimus, Deum antè quàm mundus conderetur, ab æterno, ex sui ipsius vi-

S. Chryst.
hom. 406

VI.
BONITAS
DIUINA 131

I a

HOBE

CREANDO, sione & amore fuisse beatum, sibi que ipsi
ORNAN- sufficientem. Quod probè sciens David
DO, REDI- aiebat: *Dixi Domino, Deus meus es tu, quo-*
MENDO *niam bonorum meorum non eges.* Cùm ergo
HOMINE *Plal. 15. 1.* ex seipso omnia habeat, nihil profus, ex-
 tra se, amare illi opus fuit, vllò vtilitatis
 vel beatitudinis suæ respectu. Tanta illius
 est bonitas, vt nihilominus priùs, quàm
 essemus, adeoque mereri aliquid potera-
 mus, nos jam amaret, & ex nihilo educe-
 ret, totque naturalibus, & supernaturali-
 bus donis ornaret. Nec satis fuit, nos nihil
 fuisse, vidit ab æterno, hominem ex nihilo
 productum totque donis ornatum pecca-
 turum, neque in Adamo tantùm, sed pro-
 pria etiam voluntate, ac omni genere flagi-
 tiorum; atque ita pro innumeris beneficijs
 ingratum futurum, & innumeras iniurias
 repositurum. Vidit hoc Deus, & nihilomi-
Ephel. 2. nus, quia *dives est in misericordia,* mundum
in creauit. Nos sæpe benefacimus homini,
 qui postea est ingratus, & pro beneficijs ac-
 ceptis reponit nobis maledicta, quod si an-
 tè vidissemus, fortè non benefecissemus.
 Non sic Deus, sciuit quid facturi essent ho-
 mines, & tamen creauit homines, adeo-
 que amauit eos, à quibus erat odio haben-
 dus.

dus, sicut homines Deum, à quo amantur,
 detestantur. Quia autem etiam vidit ho-
 mines Inferni pœnas promerituros; ita eos
 dilexit, vt vel sic vellet eis remedium suppe-
 ditare. Remedium in quo vnico infinita eius
 bonitas abundè demonstratur. Quæ enim
 nisi infinita clementia & charitas pro tam
 ingrato & inimico homine redimendo da-
 ret id quod habet pretiosissimum, charissi-
 mum, nimirum Filium suum vnigenitum,
 vnum ac eundem Deum secum, in quo *in. Col. 2. 9.*
habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter?
 Dedit autem non quomodocumque, sed
 fecit eum passibilem, vt pro nobis famere,
 sitire, frigere, a lapis, flagellisq; cædi, dam-
 nari, occidi posset, & maximos pati cru-
 ciatus.

Infinitæ huius bonitatis arcanum adhuc
 plus detegit modus dandi, quia, tametsi
 postquam homo fieri decreuit, perfecti viri
 corpus, quale fuit Adami, accipere po-
 tuisset, haud tamen ita fecit, sed *ex muliere*
 nasci voluit. 1. Vt ab infantia pro nobis
 pateretur, vnde ipse ait: *Pauper sum ego, &*
in laboribus à iuuentute mea, adeò amauit la-
 bores, cum eos nos, quantum possumus fu-
 giamus. 2. Vt diuina bonitas tantò se-
 I 3 amplius

VII.
 CVR B
 VIRGINE
 NASCI VO-
 LVERIT
 DEVS?
 Gal. 4. 4.

Psal. 87.

16.

amplius diffunderet in vtrumque humanæ
 naturæ sexum, si *virum* ad infinitam filij
 Dei naturalis, *feminam* verò ad matris ipsi-
 us Dei dignitatem euexisset; quæ, vt S. Tho-
 mas docet, est quodammodo etiam infinita.
 Ex qua re ostenditur, Deum omnibus bene-
 facere: Nam *in Christo IESU*, non est In-
 deus, neque Græcus; non est seruus, neque
 liber; non est masculus, neque femina. 3. Vt
 perditio nostra, quæ à viro & femina cœ-
 pit, ab alio viro & femina restauraretur; à
 viro quidem præcipuè tamquam à capite,
 & vnico Mediatore nostro, patreque futuri
 sæculi; sed ab eius Matre, tamquã coadiutric-
 ce in opere Redemptionis. Nam Christus
 est Beatissimæ Virginis sanguis & caro. Hinc
 ab initio dictum est: *Inimicitias ponam inter*
te, & mulierem, & semen tuum, & semen il-
lius; ipsa conteret caput tuum, & tu insidiabe-
ris calcaneo eius. 4. Vt duplici modo mise-
 ricordiam Dei cognosceremus, atque in ea
 speraremus, diuino scilicet, & humano: di-
 uino, in misericordiæ immensitate; hu-
 mano in muliere Matre. Sunt enim mu-
 lieres ad miserendum proniores, & à natu-
 ra magis inclinatæ. Vidit autem SS. Tri-
 pitas ab æterno innumeras feminas, multas
 utique

S. Thom.

1. p. q. 25.

a. 6. ad 4.

Gal. 3. 28.

Gen 3. 15.

vtique præstantes, sed ex omnibus elegit illam, quæ erat Filio virtutum imitatione simillima, atq; salutis humanæ promouendæ sicutissima, ad quam in necessitatibus nostris ea confidentia recurreremus, quæ solemus ad matrem confugere. Est enim, illa *Mater misericordia, Aduocata nostra, & Refugium peccatorum*. Non quòd Christus solus non sufficiat, sed vt, si pusillanimes ad ipsum accedere timerent, vtpote non hominem solùm, & nostrum Aduocatum; sed Deum simul ac iustum Iudicem: ad Matrem ipsius confidentiùs accederent, ad quam Iudicis munus non pertinet, sed tantùm *Aduocate*; illa autem, *Misericordiæ, pietatisq; Mater*, pro omnibus intercederet. Ex quo ipso patet, quantopere Deus nostram salutem eiusq; consequendæ fiduciam desideret. Nam in æterno suo consilio hanc Virginem in Matrem suam elegit, vt simul esset excellentissimum misericordiæ vas, in quo magnalia, quæ talis Filij matrem decerent, reponerentur. Qua de causa *electa vt sol* vocatur; superat enim præstantia omnes alios electos. *Elegit vos*, ait Apostolus, *in ipso, ante mundi constitutionem, vt essemus Sancti & immaculati in con-*

S Thom.

3. p. q. 7.

8. 19.

Cant. 6. 9.

Eph. 1. 4.

S Hiero-
nym.
serm. de
Assumpt

Dan 9.24,

Hebr. 1. 4.

*speculu eius in charitate. Quia teste S. Hiero-
nymo, gratia omnes, qua diuisim alijs San-
ctis sunt data, Maria fuerunt simul plenissima
concesse, eò quòd ex ea nasciturus esset au-
ctor ipse gratiarum Christus, qui vt ipse
est Sanctus Sanctorum, voluit vt Mater sua
esset Sancta Sanctarum, hoc est, vt in omni
genere & gradu virtutum & gratiarum ex-
celleret, adeoque etiam in charitate proxi-
mi, quæ ex Dei charitate resultat, fuitque
tanta in ipso conceptionis momento, vt
Angelos, & ipsos Seraphinos superaret. Ita
enim erat digna Dei Mater, digna Angelo-
rum regina: tantò melior ipsis Angelis, san-
ctiorque effecta, quantò excellentius præ illis
(qui serui solum & ministri in domo eius
futuri erant) nomen erat acceptura, scilicet
Matris Dei. Ibi ergò cursum suum cœpit,
quò Angeli suum produxerant & absolue-
rant. Si ergo viuere incipiens jam tot ha-
buit gradus charitatis, misericordiæ, & cle-
mentia, quot in cælo Beati Angeli, eosque
semper auxit, immò duplicauit, & condu-
plicauit; quantam jam in cælo misericor-
diam possidebit?*

VIII. Nemo jam miretur, si Petrum tam gran-
QVAM SIT dem peccatorem, tam inueteratum, & de-
speratum

speratum patrocínio suo iuuat. Charitati illius nulla potest iniquitas comparari: cupit enim illa, exemplo Filij, omnes, quales, & quantoscumque peccatores, saluos fieri; & à nullo retrahit suam charitatem. Ex qua vlteriùs licet ascendere ad illam diuinam immensamque Christi misericordiam, charitatem, & bonitatem. Quid multis opus? infinita est. Hinc quid mirum, si Petro tam desperato, si latronibus, si adulteris, si Sodomitis, si Veneficis & Magis, qui illum toties abnegauerunt, potest ignoscere? Vt vna scintilla in totum Oceanum incidens, illico absorbetur & extinguitur, ita in immensum illud mare misericordiae, quidquid incidat peccati, absorbetur. Cogita animo maximum peccatorem, cogita fandos, infandos, idololatrias, atheos, daemonei mancipatos, cogita totum cumulum peccatorum, quae a saeculo commissa sunt, per omnes homines impios, per omnes daemones & damnatos in inferno; si ea omnia scelera vnus homo fecisset, tamen nihil essent ad infinitam Dei misericordiam comparata; longè illa adhuc maior est; parata est ignoscere, si velint ad eam confugere peccatores; patienter

IMMENS
DEI MISER
RICOR
DIA
1. Tim. 2

4

Mich. 7.
19.

Psal. 68.3.

IMMENS
MISERI
CORDIA
ALLICI
HOMINES
AD POE
NITENTI
AM.

Osee. 13.
A

expectat poenitentiam eorum, cupiens proijcere in profundum maris omnia peccata nostra, est enim, vt dixi, quidquid vbique peccati admissum est ab omnibus, instar scintillæ in pelagus cadentis, si cum misericordia Dei conferatur vndequaue infinita, quæ merito *profundum maris* appellatur. Est enim immensa profunditas misericordiae diuinæ. Venit etiam peccator in profundum, & numquam venit ad terminum malitiæ, dum viuit, potest enim semper profundius descendere: vnde ait: *Infixus sum in limo profundi: & non est substantia. Veni in altitudinem maris: & tempestas demersit me.* Sed quocumque descenderit, & vnde sumque orauerit: *De profundis clamaui ad te, Domine;* semper adhuc profundior est misericordia diuina, quæ fundum non habet; nequit exhauriri.

Quàm inexcusabiles igitur erunt, qui hanc tantam Deiparæ, immò qui infinitam Dei misericordiam audiunt, credunt, & tamen negligunt, aut adhuc desperant? Nonnè illis dici poterit: *Perditio tua Israël?* Nonnè isti digni sunt mille gehennis? qui non jam de tot peccatis, quotquot vniquam commissa sunt, & consciij, sed ob futura

tura

tum, ob rem alienam à se possessam, ob inimicum vnicum vindicandum, ob consuetudinem fornicandi, aut potandi, aut otieandi, cogitationem omnem salutis depouunt; & de misericordia Dei desperant. At vidit hoc ab æterno prouidum Numen? & tamen eos creauit, pro illis homo fieri, illis Matrem dare misericordiæ, denique pro ipsis in crucem tolli voluit. Et nondum nos mollit tanta pietas? tam immensa bonitas? Amplius progressa est. Postquam vidit, nos hæc omnia contempturos, adhuc benefecit, adhuc alia remedia exitijs nostris excogitauit: vt etiam sic adhuc lapsi surgere possemus. Nam SS. Sacramenta instituit, per quæ nobis vim sanguinis applicaret. Vultis videre infinitam patientiam, & immensam bonitatem? Vidit plurimos etiam hæc contempturos, calcaturus, adhibituros ad occasionem illum offendendi, & non subtraxit: nec adhuc subtrahit; quamuis homines vsque ad deò insaniant, vt ipsa sese medicina occidant; & illo gladio Deum persequantur, quem à Deo contra suos, & Dei hostes acceperunt. Nonnè enim caussam haberet, vt diuina à se instituta sacramenta è medio
amoue-

amoueret, quibus homines sacrilegè abutuntur? At tam immense bonus est, ut sacramentum pœnitentiæ adhuc ei offerat in salutem, qui centies sacrilegè confessus est; ut dum saltem in vltima confessione ferio retractat sacrilegas suas confessiones, veniam misericordiamque consequatur.

X.
SACRAMENTO-
RVM ABVS,

Incredibilia videor dixisse; sed ostendam esse verissima. 1. Cum omne sacramentum sit signum visibile practicum rei inuisibilis, seu gratiæ, quam confert, id quod ad gratiam conferendam est institutum, adhibent ad gratiam destruendam, quoties per baptismum, per chrisma, per mille sacramenta temerè, impiè, iactanter blasphemant; illi nimirum, qui Redemptori suo ipsum sanguinem & vulnera exprobrant. 2. Baptismum non solùm in sui condemnationem accipiunt, qui minimè Christianè viuunt; sed sunt, qui infantes aut omnino priuent baptismo, aut in ipsis quoque cacodæmonis nomine baptizent. 3. Confirmationem nec quid sit quidem sciunt multi; aut nimium differunt. 4. Eò progressa est ignorantia, ut extrema vntio, quæ non solùm animam roborat ad extremum agonem, sed sæpe etiam, ut

D. Ia-

D. Iacobus ait, infirmum alleuiat, vulgò existimetur homines occidere. Idcirco enim horretur, quia putant, eum, qui vngitur, vel idcirco moriturum: quasi mors ab oleo, & non à morbo veniat. 5. Sacerdotium, quàm res sancta & diuina, quàm angelis propinqua? quanti autem eo sacerdotio abutuntur, vt nemo magis vacet otio, ebrietati, impuritati, scandalis? Quantis Simonijs sacerdotia, & toti Episcopatus venduntur, emuntur? Sed ferè tanta hïc sunt vt, præstet tacere. 6. Tacebo matrimonia falsò promissa: adulterijs violata, viuis coniugibus cum duobus, tribus, pluribus inita. 7. De Confessione non est tacendum; ea pœnitentes vti possunt, tamquam secunda post naufragium tabula. At quàm multi grauissima peccata tunc tacent? quàm multi numerum, & speciem non exprimunt? Ah pudet dicere! Aliqui confitentur sacrilegè, vt Confessario placeant, vt per eum commendentur, ac promoueantur? Potest Confessarius dare testimonium Confessionis factæ: at qui testimonium ab eo aut commendationem petit, quàm stultus est, si id petat, de moribus & pietate? Non potest enim Confessarius

Confessarius eum, cuius confessionem audiuit, ex hac scientia reprehendere, debet ergo necessario vel nullum dare testimonium, vel eum commendare. Suspectum itaque haberi potest tale testimonium. Et nec ipse Confessarius bene agit, si tali ex causa confitentem ad matrimonia, vel alia officia splendida promouet. Multoq; minus credendum est illis poenitentibus, qui se jactant, leuem poenitentiam à Confessario iniunctam accepisse, quasi leuem dumtaxat meruissent; cum constet eos impurissimos esse, ac flagellis, cilicijs, grauissimis poenitentijs dignos esse.

XI.
SS. EV-
CHARI-
STIAE AB-
VSVS.

Quid quod 8. Ipsa SS. Eucharistia, res, omnium sanctissima, mille modis violatur, inhonoretur, contemnatur? Nam eius cultum alij omnino negant; alij non aestimant; alij peruertunt, atque in ignominiam mutant. Instituta est in memoriam passionis Domini, vt inde diuinam bonitatem memoria recolentes, in amore eius crescamus, & ad gratiarum actionem accendamus, dixit enim: *Hoc facite in meam commemorationem. Quotiescumq; enim manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis.* Atqui multi non in memo-

I Cor. II.
26.

memo-

memoriam, sed in iniuriam Domini id faciunt, Christumq; sibi, quasi de nouo crucifigunt. *Quicumque*, ait Apostolus, *manducauerit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne; reus erit corporis, & sanguinis Domini.* Quot enim, praesertim hoc Paschali tempore, communicant sacrilegè confessi: habentes affectum occultum odij, scortationis, rei alienae retinendae? Quare sicut in Iudam post buccellam acceptam, intrauit Satanas; ita in tales, dum intrat in os Christus, intrat Christum illico expulsurus diabolus. Quid prodest in ore Christus, si sit in corde diabolus? Nam hunc ibi esse, inde apparet, quia *ex abundantia cordis os loquitur; & ex oris halitus intelligitur, quid homo ediderit biberitue.* Quid enim de illo sentitis, qui, ut alias dixi, SS. Eucharistia vix in templo sumpta, domum rediens, quasi praeniteret eum ad sacram mensam accessisse; illico perquam sanè iactanter ait: *Quàm pulchra mecum hodie femina synaxin sumpsit; non potui eius formam contemnere &c.* David Deo plenus dicebat: *Eructauit cor meum Verbum bonum:* quid de istis dicemus, qui talia verba eructant? qua spurcitie erunt pleni?
Quis

Ibid. n.
27.

Plal. 40.

Quis

Quis credat, talem linguam fuisse sanguine Christi irrigatam? In ore gerunt Redemptorem, corde præferunt meretricem, quam oculis intuentur. Hinc eò proceditur, vt tandem sacrosancta hostia ex ore exempta, vel Iudæis vendatur, conuulneranda, vel furæ insuatur, aut veneficorum artificio vertatur in vnguentum sagarum, maximis spurcitijs inquinata.

XII.
INFINITA
DEI AD
IGNOS-
CENDVM
CLEMEN-
TIA, QVA
BONI
VTVNTVR,
MALIAEV-
TVNTVR.

Matt. 18.
22.

Rom. 2. 4.

Videtis extremam hominum malitiam? populatione, cædibus, bellis, immo Inferno dignam? & si fieri posset, meritam, vt mille Inferni inter se necerentur. Hanc omnem malitiam Deus ab æterno præuidit, & tamen adeò infinita est eius bonitas & misericordia, vt quasi non videret, hominem nihilominus conderet, ei hæc ipsa sacramenta offerret, quæ illi, etiam post hæc omnia enarrata, in remedium salutis essent. Nimirum adeò est clemens, vt cum voluerit homines sibi inuicem in die, non solum vsque septies, sed etiam vsque *septuagies septies*, hoc est, sine numero & sine, ignoscere, multò id ipse vellet magis præstare, vt nos ad penitentiam adducat. Inter homines nihil est difficilius, quàm vel leuem iniuriam lædenti ignoscere: opus autem

tem

tem hoc Dei est, vt grauissima ignoscat,
& citò, & facile: *Misereris omnium, quia Sap 11.24*
omnia potes, & dissimulas peccata hominum
propter pœnitentiam. Diligis enim omnia, quæ
sunt. Parcis autem omnibus (etiam qui in
Inferno citra condignum puniuntur) Quo-
niam tua sunt, Domine, qui amas animas. Hæc
malos faciunt peiores, dum cogitant: Si
ita est, pergam peccare, quia habemus mi-
sericordem Dominum, & sic in misericor-
diam offendunt, quia cæci sunt, & de spinis
vvas volunt colligere: eos autem, qui no-
runt æstimare virtutem, à peccato poten-
ter abducunt dicentes, Indignum esse, vt
tanta bonitas offendatur, quæ vtiq; aman-
da est, quia amabilis est, & non sine incre-
dibili iniuria læditur. Quare in lachrymas
prorumpunt, & pœnitentiam agunt. Mul-
toq; id magis animat pios. Quisquis enim
Petrum peccatorem tam desperatum videt,
pro vno Rosario recitato, Mariæ auxilium
tam citò, immò veniam ab ipso Christo
obtinuisse; cogitat se, tot operibus bonis,
in Congregatione, vel alibi, oblaris, non
solum spem veniæ, sed etiam æterna præ-
mia consecuturum. Quare & opera egregiè
ardenterque exercet, & si in Sodalitate ad-

K

huc

huc nulla est, cum Petro, propria se in aliquam manu inscribit; æstimatque reuera magni, quod non flocci faciunt nisi desperati.

C A P V T VI.

IN IUVENE CHIROGRAPHVM SVVM A MALO GENIO RECIPIENTE DOCETVR, NVLLVM ESSE TANTVM PECCATOREM, QVEM IMMENSA DEI POTENTIA NON POSSIT IN GRATIAM RECIPERE, SI VELIT AGERE POENITENTIAM.

I.
MISERICORDIAM
BY POTENTIAM
DEI CRE-
DENDAM
ESSE POENITENTI.
I. Reg. 22.
f.

DAVID rex peccantis pariter, & poenitentis fuit exemplum, vt, ob ipsam dignitatis eminentiam, tantò conspectius esset, quidquid de eo legeretur, tantoque libentiùs, qui eum peccantem sunt secuti, etiam poenitentem sequerentur. Ad poenitentiam autem eum multa pertraxerunt, nimirum Gad Propheta, conscientia & fœditas peccati, misericordiae & iustitiae Domini; sed imprimis diuina bonitas, potestas, & clementia, quae eum in spem veniæ erexit. Hinc cum per poenitentiam